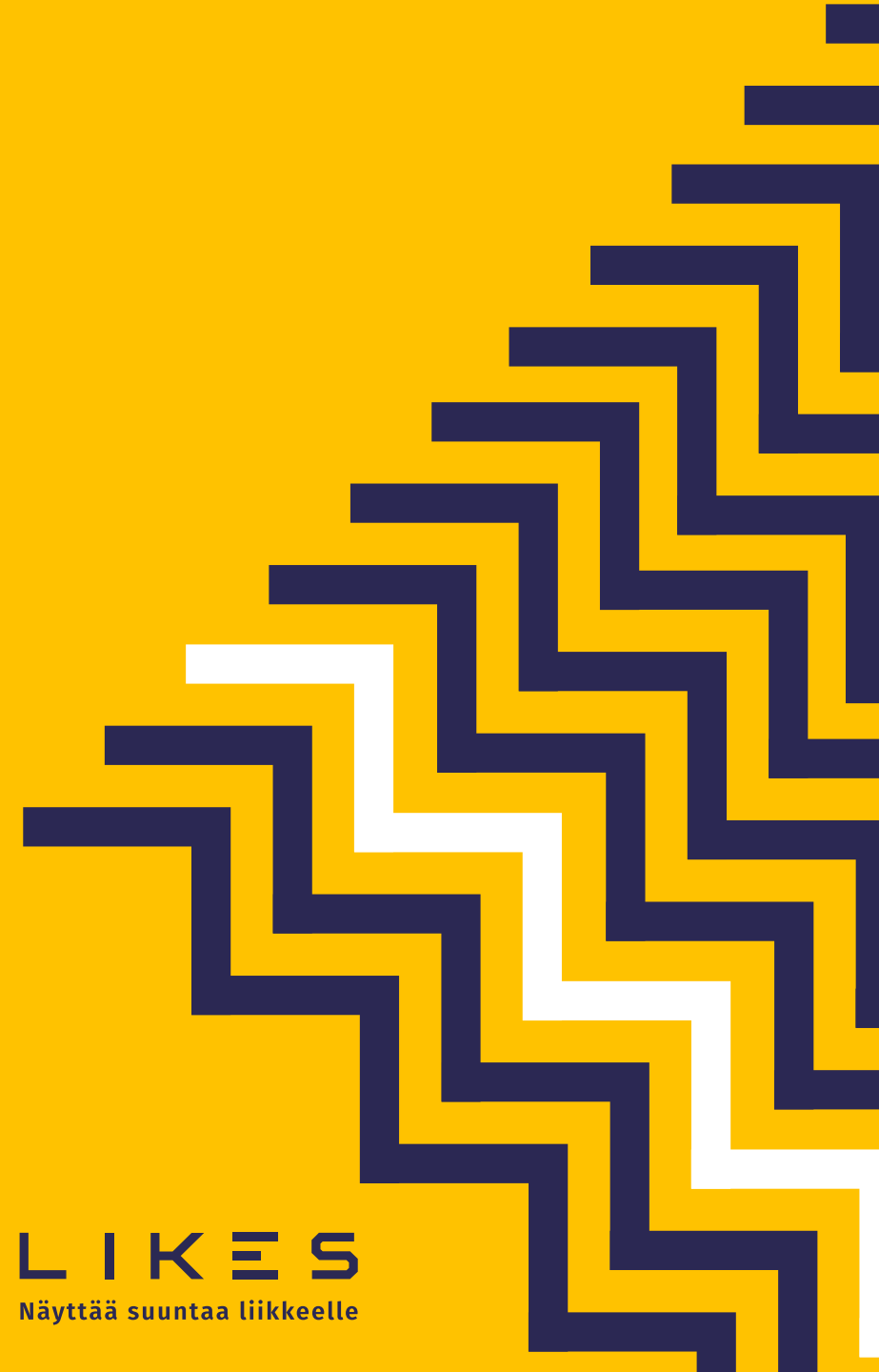

Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä 2019

Joakim Särkivuori¹, Jari Lämsä², Tuomas Vihinen² &
Kati Lehtonen¹

¹Likes ja ²Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU, yhteisjulkaisu.

L I K E S
Näyttää suuntaa liikkeelle

Tausta, tavoitteet ja toteutus (1/3)

- Tiivistelmän tarkoitus on täydentää ja systematisoida liikunnan kansalaistoimintaan liittyvää tietopohjaa erityisesti sukupuolten välisen tasa-arvon näkökulmasta.
- Tiivistelmään on koottu valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen (n=128) hallitusjäsenten, päätoimisten ja osa-aikaisten työntekijöiden ja hallitusten puheenjohtajien kokonaismäärä sekä sukupuolijakauma.
- Lajiliittojen ilmoituksista on koottu vastaavat tiedot myös ammattivalmentajista.

Tausta, tavoitteet ja toteutus (2/3)

- Tiedot perustuvat järjestöjen itse yleisavustushakemuksissa ilmoittamiin tietoihin valtakunnallisten liikuntaa edistävien järjestöjen hakuprosessissa vuonna 2019. Yleisavustusten jakamisesta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan vastuualue.
- Selvitystyö on jatkoa Likesin vuonna 2019 julkaisemalle tiivistelmälle (Oja, Lämsä, Vihinen & Lehtonen 2019).
- Tätä aiemmin liikunnan tasa-arvoa käsittelevissä koosteissa tietoa oli kerätty pääosin luottamushenkilöstöstä (OKM 2018) tai olympialajiliittoittain (EU & Council of Europe 2019).

Tausta, tavoitteet ja toteutus (3/3)

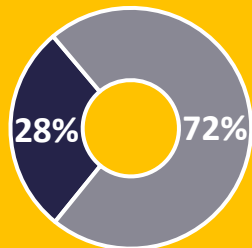
- Järjestöt on luokiteltu liikunnan aluejärjestöihin (n=15), muihin järjestöihin (n=37) ja lajiliittoihin (n=76). Järjestöjako on esitelty liitteessä 1. Tiedot on analysoitu sekä järjestöryhmittäin että kokonaissummina.
- Jakaumia ei ole suhteutettu järjestöjen tai niiden jäsenyhdistysten jäsenten tai toiminnan piirissä olevien henkilöiden sukupuolijakaumiin.
- Tietojen kokoamisesta ja raportoinnista ovat vastanneet Likes ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU.

Hallitusjäsenet

Taulukko 1 Hallitusjäsenten sukupuolijakauma, kokonaismäärä ja hallituksen keskimääräinen koko.

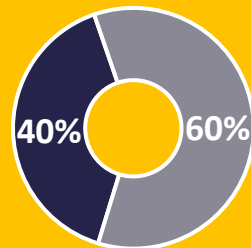
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Keskiarvo
Lajiliitot (n=76)	174	457	631	8 henkilöä
Muut järjestöt (n=37)	133	199	332	9 henkilöä
Aluejärjestöt (n=15)	53	91	144	10 henkilöä
Yhteensä	360	747	1107	

Lajiliitot
(n=76)

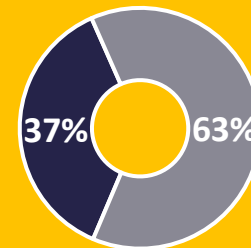
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt
(n=37)

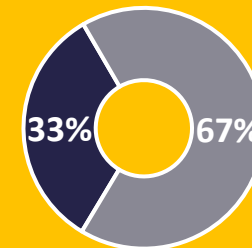
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt
(n=15)

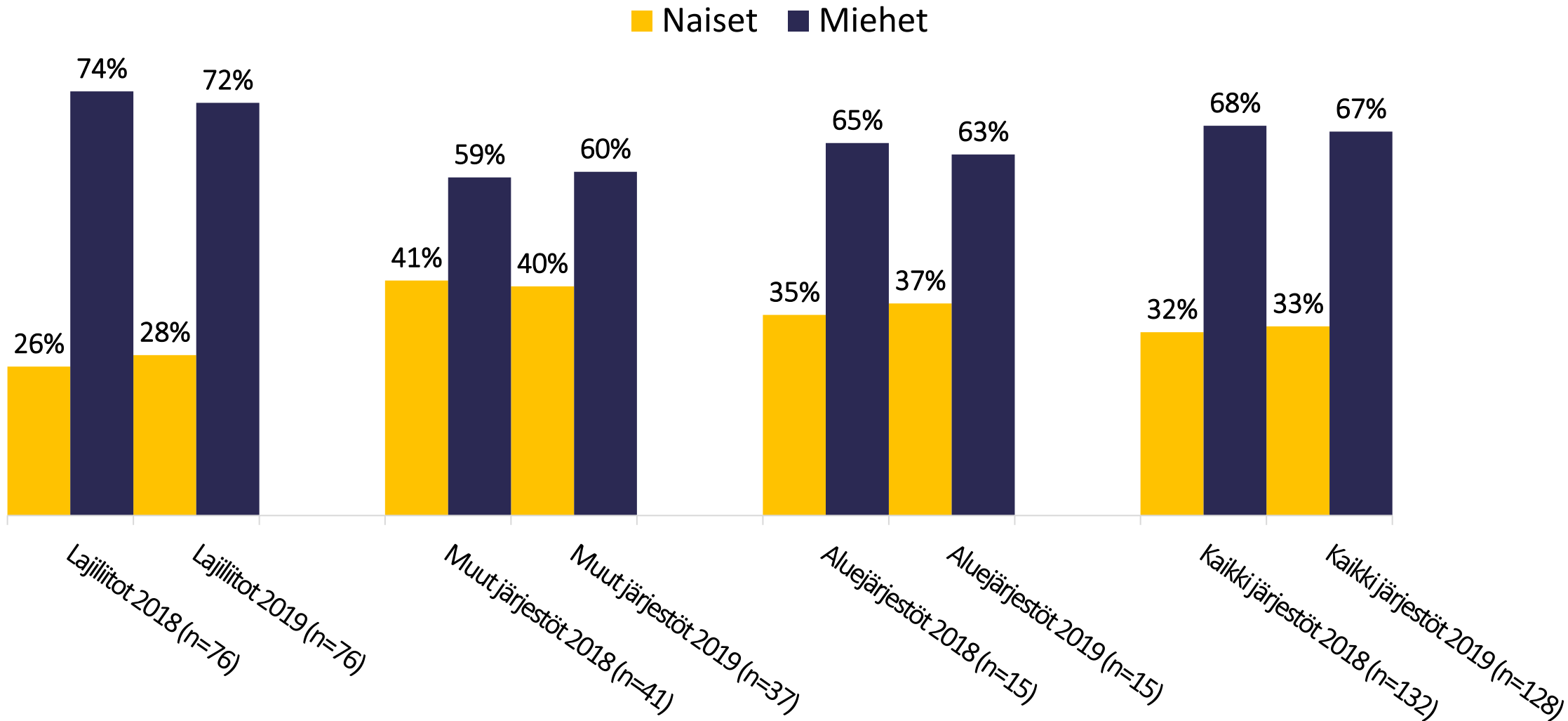
■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt
(n=128)

■ Naiset ■ Miehet

Hallitusjäsenten sukupuoliyakauma 2018–2019

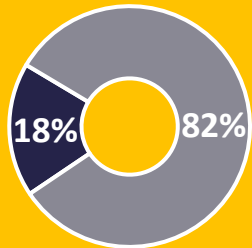

Hallitusten puheenjohtajat

Taulukko 2 Hallitusten puheenjohtajien sukupuolijakauma ja kokonaismäärä.

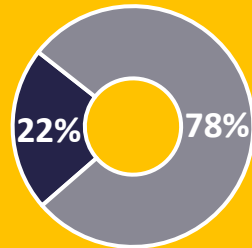
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot (n=76)	14	62	76
Muut järjestöt (n=37)	8	29	37
Aluejärjestöt (n=15)	2	13	15
Yhteensä	24	104	128

Lajiliitot
(n=76)

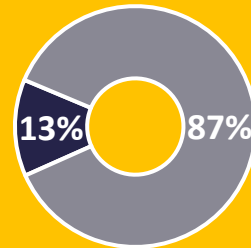
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt
(n=37)

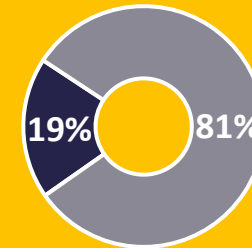
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt
(n=15)

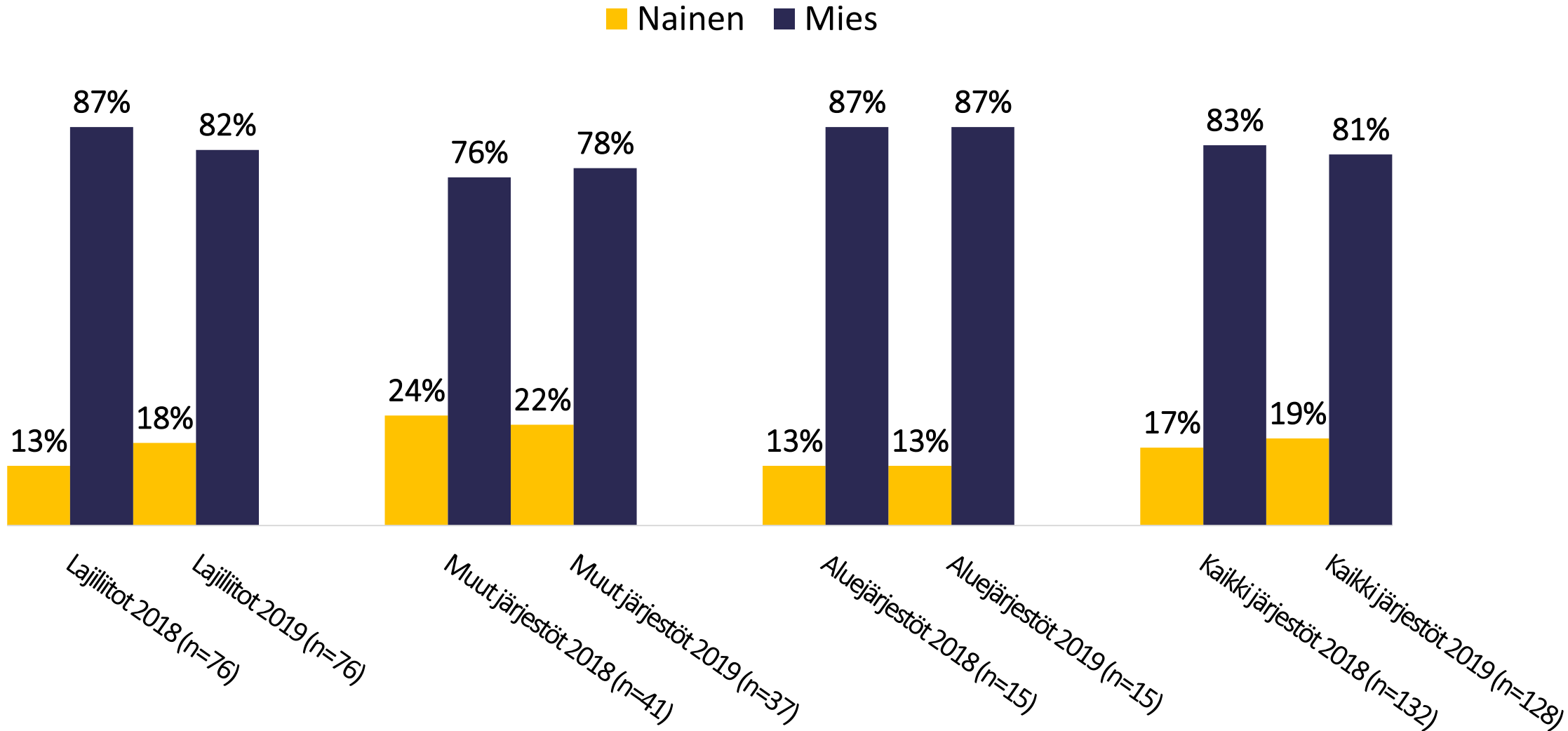
■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt
(n=128)

■ Naiset ■ Miehet

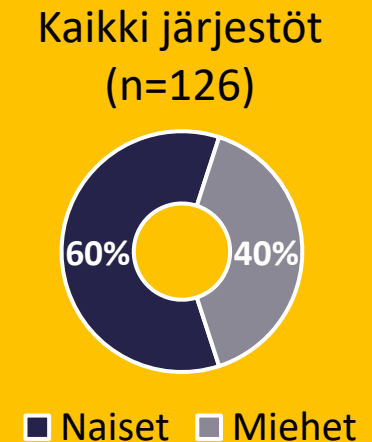
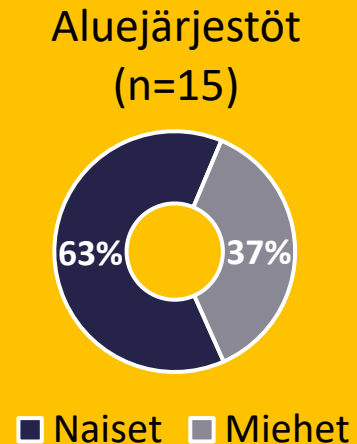
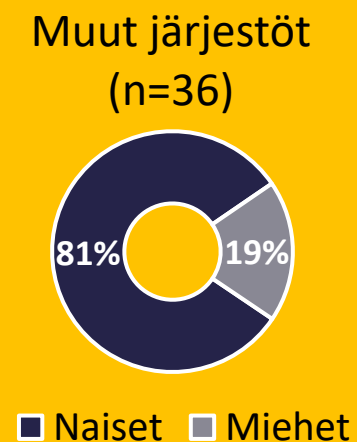
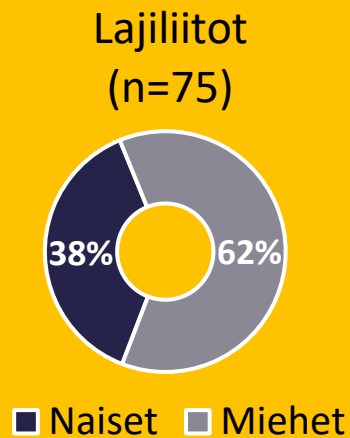
Hallitusten puheenjohtajien sukupuolijakauma 2018–2019

Päätoimiset työntekijät

Taulukko 3 Päätoimisten työntekijöiden sukupuolijakauma ja kokonaismäärä.

Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot* (n=75)	198	325	523
Muut järjestöt* (n=37)	442	104	546
Aluejärjestöt* (n=15)	93	55	148
Yhteensä	733	484	1217

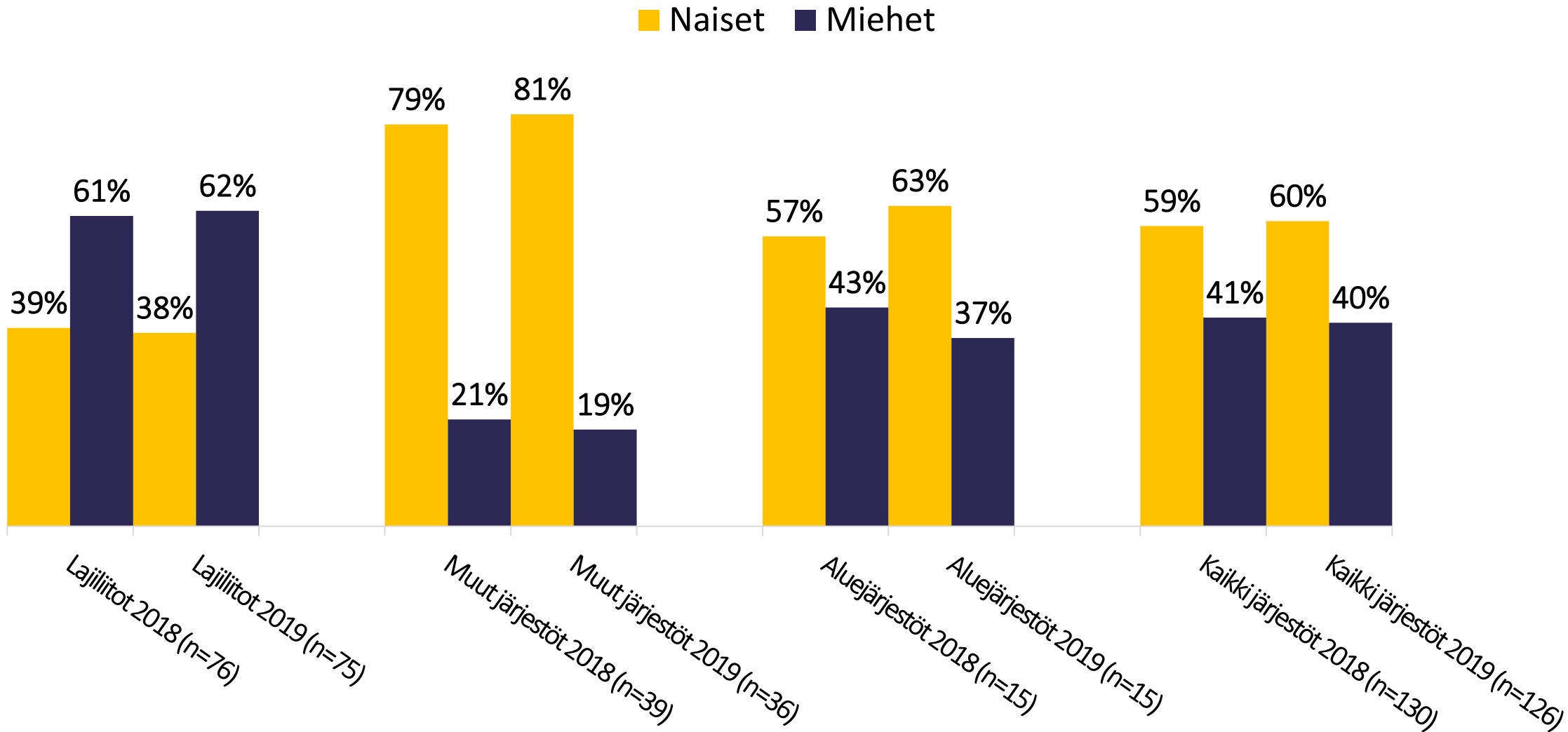

*Kolmen lajiliiton ja yhden muun järjestön henkilöstötiedot ovat vuodelta 2018.

*Yksi muu järjestö ei ilmoittanut päätoimisten työntekijöidensä sukupuolijakaumaa, mutta työntekijöiden kokonaismäärä (58) on mukana tilastossa.

*Yhden lajiliiton ja yhden aluejärjestön henkilöstötiedot on haettu järjestöjen verkkosivuilta.

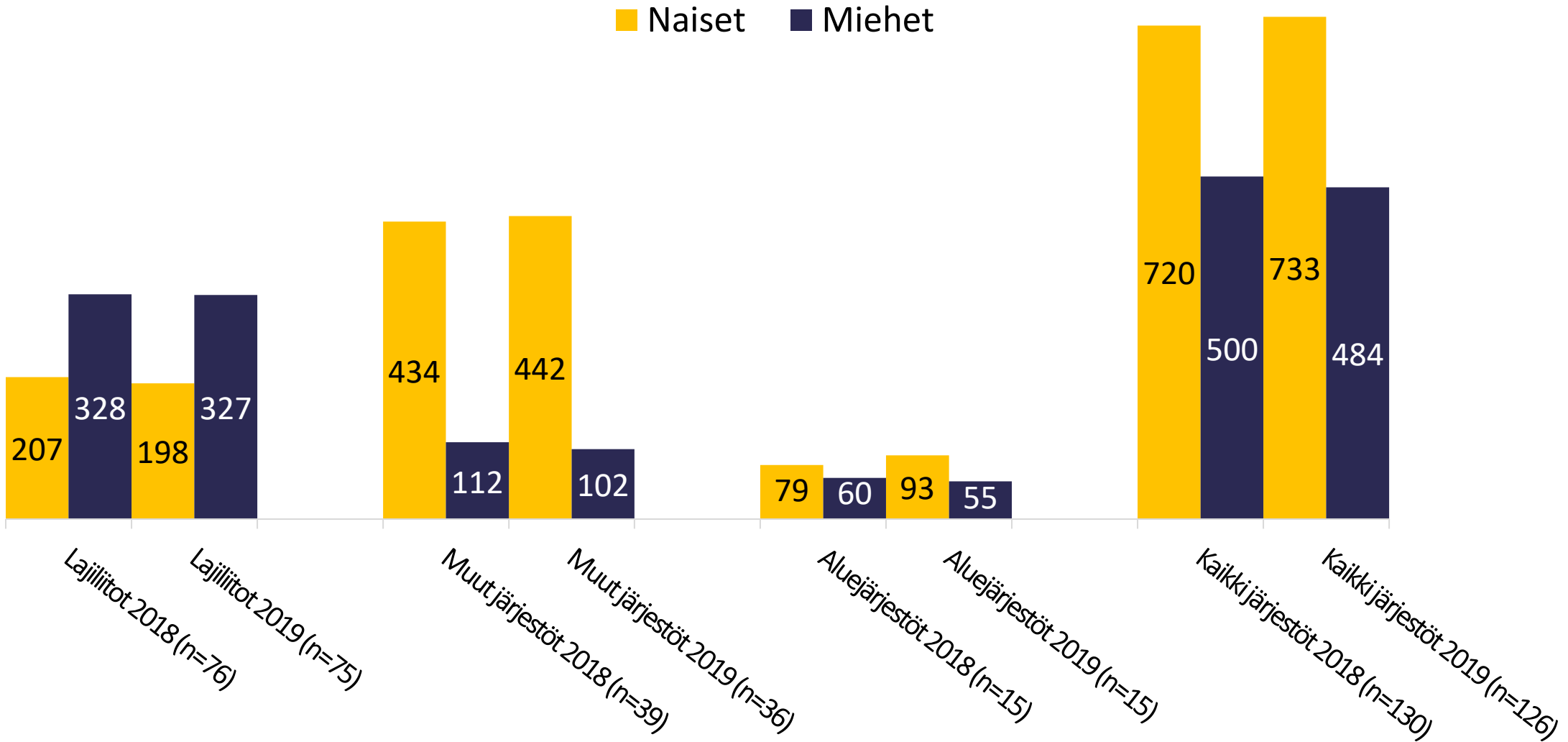
Päätoimisten työntekijöiden sukupuolijakauma 2018–2019

Päätoimisten työntekijöiden lukumäärä 2018–2019

800
700
600
500
400
300
200
100
0

■ Naiset ■ Miehet

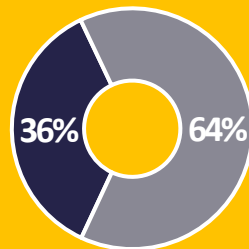

Osa-aikaiset työntekijät

Taulukko 4 Osa-aikaisten työntekijöiden sukupuolijakauma ja kokonaismäärä.

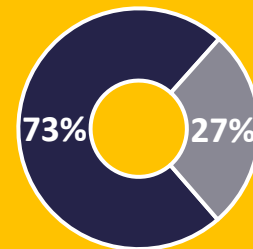
Järjestöryhmä	Naiset	Miehet	Yhteensä
Lajiliitot* (n=75)	91	160	251
Muut järjestöt* (n=36)	76	27	103
Aluejärjestöt* (n=15)	57	12	69
Yhteensä	224	199	423

Lajiliitot
(n=75)

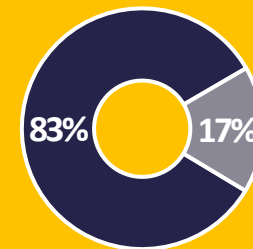
■ Naiset ■ Miehet

Muut järjestöt
(n=36)

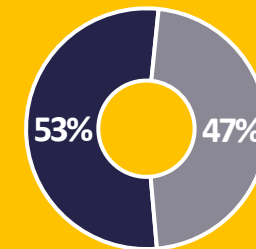
■ Naiset ■ Miehet

Aluejärjestöt
(n=15)

■ Naiset ■ Miehet

Kaikki järjestöt
(n=126)

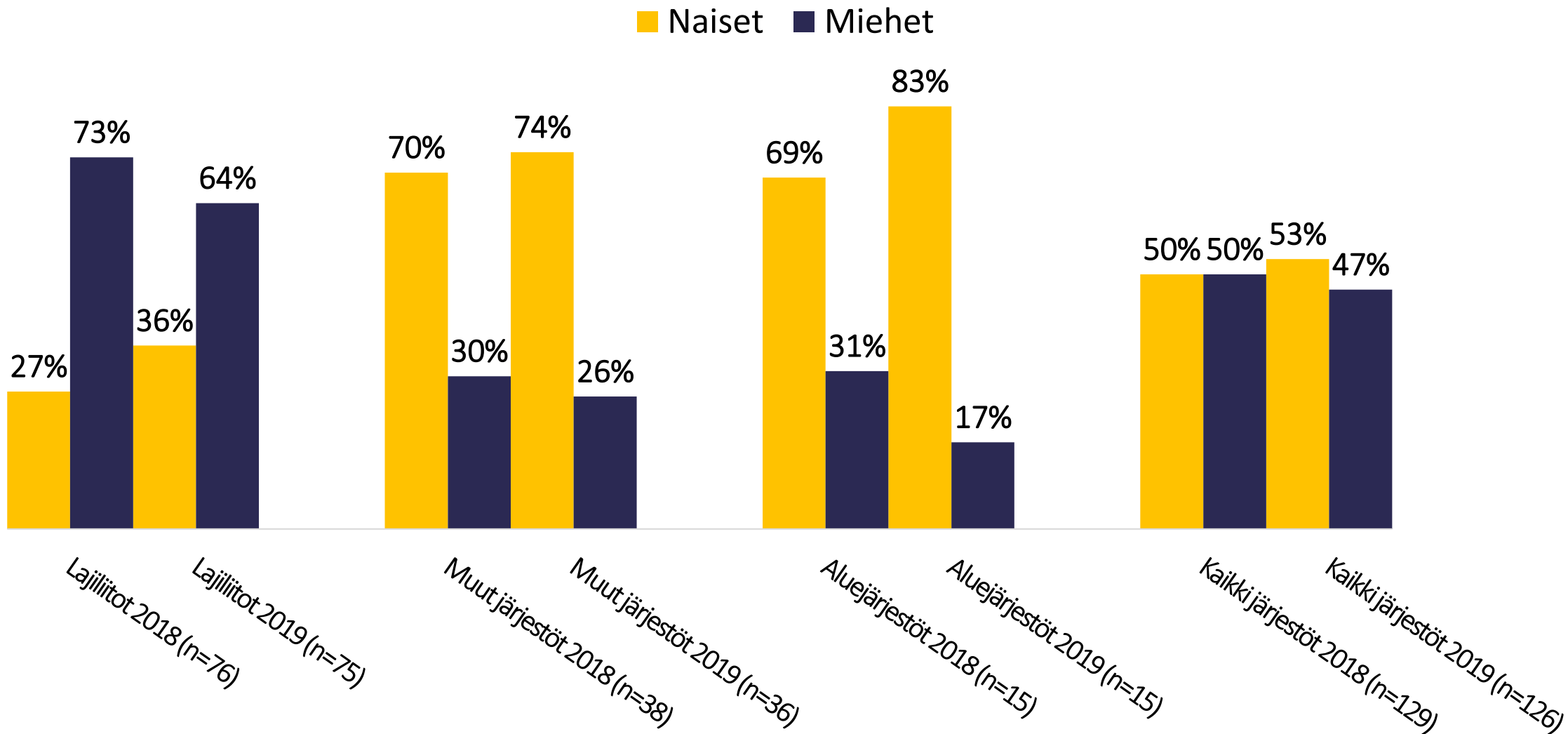

■ Naiset ■ Miehet

*Kolmen lajiliiton ja yhden muun järjestön henkilöstötiedot ovat vuodelta 2018.

*Yhden lajiliiton ja yhden aluejärjestön henkilöstötiedot on haettu järjestöjen verkkosivuilta.

Osa-aikaisten työntekijöiden sukupuolijakauma 2018–2019

Ammattivalmentajat

- Ammattivalmentajia työskenteli yhteensä 61 lajiliiton lajeissa*
- 16 lajiliittoa ei ilmoittanut ammattivalmentajiensa määrää (edellisvuoden selvityksessä 14)*
- 17 lajiliittoa ilmoitti, ettei sen lajeissa ole ammattivalmentajia (edellisvuoden selvityksessä 27)

*231 ammattivalmentajan Tanssiurheiluliitto ei ilmoittanut valmentajiensa sukupuolijakaumaa, mutta on mukana kokonaismäärässä.

*Yhden lajiliiton valmentajatiedot ovat vuodelta 2018.

Yhteenveto

Yhteenveto 1/5

- Kahdeksan järjestön hallituksessa on pelkästään toista sukupuolta.
- Lajiliitoista lähes puolet (37/76) on sellaisia, joiden hallituksissa vähemmistö sukupuolen osuus on 20 % tai vähemmän.

Järjestö	Hallitusjäseniä	Hallitusjäsenistä naisia	Hallitusjäsenistä miehiä
Suomen Biljardiliitto	8	0	8
Suomen Cheerleadingliitto	7	7	0
Suomen Curlingliitto	7	0	7
Suomen Keilailuliitto	10	0	10
Suomen Krikettiliitto	6	0	6
Suomen Leuanveto	8	0	8
Suomen Tikkaurheiluliitto	6	0	6
Suomen Voimannostoliitto	7	0	7

Yhteenveto 2/5

- Järjestöjä, joiden hallituksissa oli molempien sukupuolten edustajia yhtä monta, oli niin ikään kahdeksan.

Järjestö	Hallitusjäseniä	Hallitusjäsenistä naisia	Hallitusjäsenistä miehiä
Allergia- ja Astmaliitto	8	4	4
Kansainvälinen Voimalajiliitto	8	4	4
Lapin Liikunta	10	5	5
Suomen Kiipeilyliitto	8	4	4
Suomen Valjakkourheilijoiden liitto	12	6	6
Suomen Valmentajat	8	4	4
Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta	8	4	4
Työväen Retkeilyliitto	10	5	5

Yhteenveto 3/5

- Aluejärjestöistä 2/15 ja muista järjestöistä 6/37 olivat sellaisia, joiden hallituksissa vähemmistösukupuolen osuus on alle 20 %. Lajiliitoissa näiden järjestöjen osuus oli lähes puolet.
- Järjestöjä, joiden hallituksissa vähemmistösukupuolen osuus oli 44–49 %, oli lajiliitoista 6/76, muista järjestöistä 10/37 ja aluejärjestöistä 4/15.
- Sekä muiden järjestöjen että aluejärjestöjen hallituksissa molemmat sukupuolet ovat tasaisemmin edustettuina kuin lajiliittojen hallituksissa.
- Kaikissa järjestöissä naispuheenjohtajia oli vain 24, kun miespuheenjohtajia oli 104.

Yhteenveto 4/5

- Liikunnan valtakunnalliset ja alueelliset järjestöt työllistävät Suomessa päätoimisesti yli 1200 ihmistä ja osa-aikaisesti yli 400.
- Sekä päätoimisista (60 %) että osa-aikaisista (53 %) työntekijöistä naiset olivat niukka enemmistö. Urheilun lajiliittojen työntekijöistä yli 60 % oli miehiä.
- Naiset ovat sekä luottamus- että operatiivisissa tehtävissä useammin muissa liikuntaa ja terveyttä edistävissä järjestöissä kuin lajiliitoissa.
- Tyypillisessä suomalaisessa liikunnan valtakunnallisessa tai alueellisessa järjestössä puheenjohtajana on mies ja hallitus on miesvoittoinen, mutta työntekijöistä suurin osa on naisia.

Yhteenveto 5/5

- Lajiliittojen ammattivalmentajien lukumäärä on suuntaa antava. Esimerkiksi yhteispalkkaukset eri tahojen tai sidosryhmien kanssa vaikeuttavat lukujen ilmoittamista.
- Läheskään kaikki suomalaisen urheilun lajiliitot eivät tilastoi lajiensa ammattivalmentajien lukumäärää, saati valmentajien sukupuolijakaumaa.
- Lajiliittojen käytössä ei ole yhteistä rekisteriä ammattivalmentajien lukumäärän tilastoimiseksi.

Lähdeluettelo

- Oja, Samuli, Lämsä, Jari, Vihinen, Tuomas & Lehtonen, Kati 2019. Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä. Tiivistelmä. Likes ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU.
- OKM 2018. Liikunta ja tasa-arvo. Katsaus sukupuolten tasa-arvon nykytilaan liikunta-alalla. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:6
- EU & Council of Europe 2019. Toolkit. How to make an impact on gender equality in sport. European Union & Council of Europe.

Liite 1.

Taulukko 5 Lajiliitot.

AKK-Motorsport	Suomen I.T.F. Taekwon-Do	Suomen Luisteluliitto	Suomen Salibandyliitto
IFBB Finland	Suomen Ilmailuliitto	Suomen Lumilautaliitto	Suomen Shakkiliitto
ITF Taekwon-Do Liitto ry	Suomen Jousiampujain liitto	Suomen Melonta- ja	Suomen Squashliitto
Kansainvälinen Voimalajiliitto	Suomen Judoliitto	Soutuliitto	Suomen Sulkapalloliitto
Ski Sport Finland ry	Suomen Jääkiekkoliitto	Suomen Miekkaile- ja	Suomen Suunnistusliitto
Sukeltajaliitto	Suomen Jääpalloliitto	5-otteluliitto	Suomen Taekwondoliitto
Suomen Agilityliitto	Suomen Karateliitto	Suomen Moottoriliitto	Suomen Taitoluisteluliitto
Suomen Aikidoliitto	Suomen Kaukalopallo- ja	Suomen Muay Thai -liitto	Suomen Tanssiurheiluliitto
Suomen Amerikkalaisen	Ringetteliitto	Suomen Nyrkkeilyliitto	Suomen Tennisliitto
Jalkapallon liitto	Suomen Keilailuliitto	Suomen Painiliitto	Suomen Tikkaurheiluliitto
Suomen Ampumahiihtoliitto	Suomen Kendoseurojen	Suomen Painonnostoliitto	Suomen Triathlonliitto
Suomen Ampumaurheiluliitto	Keskusliitto	Suomen Palloliitto	Suomen Uimaliitto
Suomen Biljardiliitto	Suomen Kiipeilyliitto	Suomen Pesäpalloliitto	Suomen Urheiluliitto
Suomen Bridgeliitto	Suomen Koripalloliitto	Suomen Petanque-liitto	Suomen Valjakko-
Suomen Cheerleadingliitto	Suomen Krikettiliitto	Suomen Potkunyrkkeilyliitto	urheilijoiden liitto
Suomen Curlingliitto	Suomen Kyykkäliitto	Suomen Purjehdus ja Veneily	Suomen Vapaaotteluliitto
Suomen Dartsliitto	Suomen Kädenvääntöliitto	Suomen Pyöräily	Suomen Vesihiihtourheilu
Suomen Frisbeegolfliitto	Suomen Käsipalloliitto	Suomen Pöytätennisliitto	Suomen Voimanostoliitto
Suomen Golfliitto	Suomen Lentopalloliitto	Suomen Ratagolfliitto	Suomen Voimisteluliitto
Suomen Hiihtoliitto	Suomen Leuanveto	Suomen Ratsastajainliitto	
Suomen Hockeyliitto	Suomen Liitokiekkoliitto	Suomen Rugbyliitto	

Taulukko 6. Muut järjestöt.

Allergia- ja Astmaliitto	Suomen Liikunnan Ammattilaiset
Barents Urheilu	Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto
Epilepsialiitto ry	Suomen Moottorikelkkailijat
Finlands Svenska Idrott r.f.	Suomen NMKY:n Urheiluliitto
Hengityслиitto ry	Suomen Olympiakomitea
Koululiikuntaliitto	Suomen Parkinson-liitto ry
Liikunnan ja Terveystiedon opettajat ry	Suomen Reumaliitto ry
Mielenterveyden Keskusliitto	Suomen Sotilasurheiluliitto
Neuroliitto ry	Suomen Sydänliitto
Opiskelijoiden Liikuntaliitto	Suomen Työväen Urheiluliitto TUL
Pyöräliitto	Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry
Reserviläisurheiluliitto	Suomen Urheilufysioterapeutit ry
Selkäliitto ry	Suomen Urheilumanagerit
Soveltava Liikunta Soveli ry	Suomen Valmentajat ry
Suomen Aikuisurheiluliitto	Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU
Suomen Ammatillisen Koulutuksen Kulttuuri- ja Urheiluliitto SAKU ry	Työväen Retkeilyliitto
Suomen CP-liitto ry	Urheiluopistojen Yhdistys ry
Suomen Kuurojen Urheiluliitto	Urheilutoimittajain Liitto ry
Suomen Latu	

Taulukko 7. Aluejärjestöt.

Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry
Etelä-Savon Liikunta ry
Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry
Hämeen Liikunta ja Urheilu ry
Kainuun Liikunta ry
Keski-Pohjanmaan Liikunta ry
Keski-Suomen Liikunta ry
Kymenlaakson Liikunta ry
Lapin Liikunta ry
Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu ry
Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry
Pohjois-Karjalan Liikunta ry
Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ry
Pohjois-Savon Liikunta ry
Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu ry

Viittausohje:

Särkivuori, Joakim, Lämsä, Jari, Vihinen, Tuomas & Lehtonen, Kati 2020. Tasa-arvo valtakunnallisissa ja alueellisissa liikuntajärjestöissä 2019.

Tutkimustiivistelmä. Likes ja Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus KIHU, yhteisjulkaisu.